

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ТРИДЕСЕТ И ДЕВЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ВХ. № 354-01-32/22.05.2003 г.

Проект!

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за експортното застраховане

(обн., ДВ, бр. 61 от 1998 г., изм. и доп., бр. 112 от 2001 г.)

§ 1. Член 4 се изменя така:

"Чл. 4. Непазарен риск по този закон е:

1. краткосрочен търговски и нетърговски риск, с изключение на риска, определен в чл. 5 като пазарен;
2. средносрочен и дългосрочен нетърговски риск;
3. средносрочен и дългосрочен търговски риск."

§ 2. В чл. 5, ал. 1 думите "търговски риск" се заменят с "търговски и нетърговски риск", а след думата "частноправен" се добавя "или публичноправен".

§3. Член 10 се отменя.

§ 4. В чл. 11. ал. 3 думите "директорът на Агенцията за застрахователен надзор към министъра на финансите" се заменят с "председателят на Комисията за финансов надзор".

**към законопроекта за изменение и допълнение на
Закона за експортното застраховане**

Предложените промени в Закона за експортното застраховане (ЗЕЗ) произтичат от необходимостта да се преодолеят някои проблеми, възникнали при прилагането на закона и целят усъвършенстване на действащата нормативна уредба за застраховане на експортни кредити за сметка на държавата и постигане на пълно съответствие с международната практика в експортното застраховане.

Предлаганите промени се състоят в следното:

1. Въвежда се промяна на дефинициите за **"пазарни"** и **"непазарни"** рискове в съответствие с Комюнике на Комисията до държавите-членки на ЕС за изменение на комюникето относно член 93 (1) от договора за Европейския съюз по приложение на членове 92 и 93 от договора към застраховането на краткосрочни експортни кредити (Official Journal C 217, 02/08/2001). Съгласно цитираното комюнике новите дефиниции се прилагат от 1 януари 2002 г.

Законът за експортното застраховане следва основния принцип, застъпен в комюникето, държавата да подкрепя като правило застраховането срещу **"непазарни"** рискове, а при **"пазарните"** да се намесва само по изключение. Като **"пазарни"** рискове в комюникето са дефинирани краткосрочните търговски и нетърговски рискове с длъжник по договора за износ частноправен или публичноправен субект от някоя от следните държави: страните членки на Европейския съюз, Австралия, Канада, Ирландия, Япония, Нова Зеландия, Норвегия, Швейцария и САЩ. Групата на страните, считани като страни с **"пазарен"** риск, подлежи на периодично преразглеждане и е възможно да се правят изменения.

С оглед на това се предлага изменение на чл. 4 и чл. 5 от закона, внасящо промяна в определението, което Законът за експортното застраховане дава за **"пазарен"** и **"непазарен"** риск, като се постига пълно съответствие с цитираното Комюнике на Европейския съюз.

2. Законът за експортното застраховане определя реда за изплащане на застрахователни обезщетения по застрахователни договори, сключени за сметка на държавата. При възникване на застрахователно събитие и задължение на БАЕЗ АД да изплати застрахователно обезщетение, необходимите средства се осигуряват от сметката по чл. 14, ал. 2 от ЗЕЗ, в която постъпват застрахователните премии от дейността на БАЕЗ АД по сключени застрахователни договори за сметка на държавата. Към средствата, предвидени в държавния бюджет се прибъгва само в случай на недостиг на средства по гореспоменатата сметка. От обстояния прочит на Закона за експортното застраховане и в частност на чл. 9 се налага изводът, че ЗЕЗ не ограничава БАЕЗ АД по отношение на максималната застрахователна отговорност (общ максимален размер на застрахованите кредитни лимити във всеки един момент за съответната година), която агенцията може да поема по сключените застрахователни договори за сметка на държаната.

Средствата за изплащане на застрахователни обезщетения ще се увеличават с разширяването на дейността на БАЕЗ АД за сметка на държавата, тъй като размерът на събраните застрахователни премии ще нараства, а от там и определеният процент от

тях, предвиден за изплащане на застрахователни обезщетения, аналогичен на техническите застрахователни резерви и фондове по застрахователни договори, сключени от БАЕЗ АД съгласно Закона за застраховането. Тези средства ще се явяват като допълнение към средствата, предвидени в държавния бюджет за дейността на БАЕЗ АД по закона. При един бъдещ подбор на оптимална презастрахователна програма на БАЕЗ АД по сключени застрахователни договори за сметка на държавата, при достатъчно натрупване на застрахователни премии по сметката на БАЕЗ АД съгласно ЗЕЗ и правилното провизиране на тези премии, с основание може да се предположи, че същите ще бъдат достатъчни за удовлетворяване на исковете за застрахователни обезщетения по застрахователни договори за сметка на държавата. Коментираният член 10 от друга страна предвижда, че БАЕЗ АД може да сключва застрахователни и презастрахователни договори в рамките на дейността си по ЗЕЗ до максималния размер на предвидените по чл.9 средства, които са дефинирани като "максимален размер на средствата за изплащане на застрахователни обезщетения".

От изложеното е видно, че се налага отпадане на чл. 10, за да бъде преодоляно противоречието с текста на чл. 9 относно предназначението на заделените в държавния бюджет средства, както и да не се стига до ежегодно заделяне на средства в държавния бюджет, които реално няма да бъдат използвани. В същото време това води и до неоправдано ограничаване на дейността на БАЕЗ АД за сметка на държавата.

Отпадането на чл. 10 от ЗЕЗ би преодоляло наложилото се към момента разбиране, че размерът на средствата, определен в държавния бюджет е границата, до която БАЕЗ АД може да поема застрахователна отговорност, по сключени застрахователни договори за сметка на държавата. Отпадането на посочения чл. 10 ще разграничи ясно определенията за максимален размер на средствата в държавния бюджет за изплащане на застрахователни обезщетения и максимален размер на застрахователната отговорност, която БАЕЗ АД може да поеме за определена година, по застрахователни договори сключени за сметка на държавата.

3. Във връзка с приемането на Закона за Комисията за финансов надзор, с който се прекратява съществуването на Агенцията за застрахователен надзор, се налага промяна с правнотехнически характер в чл. 11, ал.3 за привеждане в съответствие с действащия орган.

Смятаме, че предложените промени в Закона за експортното застраховане ще усъвършенстват правната уредба в тази област и ще спомогнат за постигане на целите на БАЕЗ АД с оглед осъществяване на националната стратегия в областта на външнотърговския обмен, реализиране на български инвестиции в чужбина, развитие на експортния потенциал на страната и повишаване конкурентноспособността на износа на български стоки и услуги на международните пазари.

21 май 2003 г.

Вносител: Валери Димитров и Константин Пенчев (ПГ на НДСВ)